

**Munkaterület kialakításának
szabályai,
különös tekintettel a munkaárok,
munkagödör kialakítására,
elkerítésére és a
menekülési útvonalak
biztosítására**

e-on

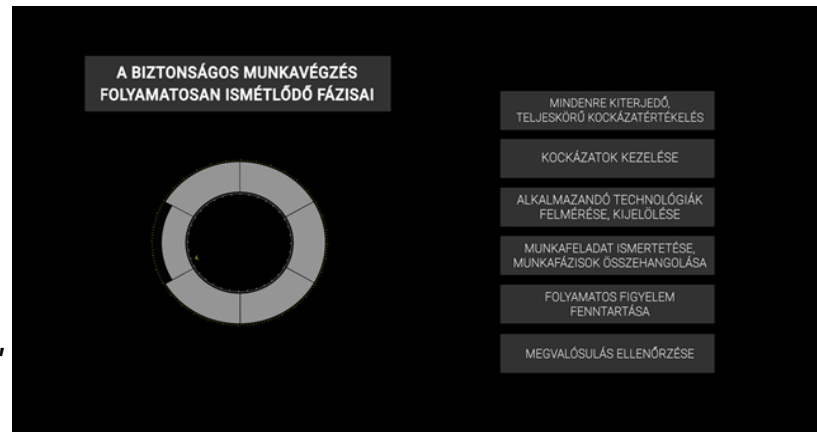
Bevezetés

A munkát csak akkor kezdje el, ha olyan intézkedéseket tudott tenni, amivel a **kockázatokat kezelhető szintre tudja csökkenteni**.

A biztonságos munkavégzés folyamatosan ismétlődő fázisai:

- a mindenre kiterjedő, **alapos kockázatértékelés**,
- a felmerülő **kockázatok kezelése**,
- az alkalmazandó **technológiák felmérése és kijelölése**,
- **a feladat részletes ismertetése**, a munkafázisok **összehangolása**,
- a folyamatos **figyelem fenntartása** a teljes munkafolyamat alatt
- **folyamatos figyelem, kontroll**

Fontos feladat, hogy minden a **kockázatot** megfelelően **felmérjük**, és **megfelelő intézkedéseket** hozzunk.

Bevezetés

A földkábelek, oszlopok stb. építési, üzemeltetési munkálatai során nagy kockázatnak vannak kitéve a munkavállalók.

A nem megfelelő munkatervezés, előkészítés, kockázatkezelés megnöveli egy nem kívánt baleset bekövetkezésének esélyét.

Összetettebb munkafolyamat esetén a fennmaradó kockázatok tovább juthatnak a következő munkafázisokba, ott növelve a sérülés esélyét. Ezért fontos, hogy minden munkafázisban gondoljuk át a feladatot.

A biztonságos munkavégzés egyik fontos alap pillére a megfelelő, biztonságos munkaterület kialakítása.

A **munkaterület kialakításán** túl, fontos hogy a **mélyben végzett tevékenység** során a **közlekedés, menekülés** lehetőségét is biztosítani kell.

A **földmunkák végzésénél általános esetben** be kell tartani a **4/2002. (II. 20.) SzCsM - EüM** együttes rendelet - az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről - szóló előírásokat.

Közúton vagy közút közvetlen közelében végzett munkák esetén be kell tartani az e-UT 04.05.14 számú útügyi műszaki előírást, mely a közutakon végzett munkák elkorlátozási és forgalombiztonsági követelményeiről ír. Továbbá a forgalomszabályozási tervben foglaltakat is be kell tartani.

Munkaterület kialakítása - alapelvek

A biztonságos munkavégzés egyik fontos alapja a **megfelelő munkaterület kialakítása**.

Munkaárok, munkagödör kialakítása során a **partfal állékonyságról** gondoskodni kell – rézsúvel vagy dúcolással

Mélyben végzett munka esetén a **közlekedést, menekülést** lehetőségét biztosítani kell.

Fontos követelmény, hogy az előírt **technológiai művelethez szükséges munkatér** megfelelő legyen – ez sok esetben meghaladja a jogszabályokban előírt minimális méreteket.

A munkavégzés **hatókörében tartózkodók védelméről** is gondoskodni kell – előjelzés, elkerítés, lefedés, forgalom elterelés.

A munkaterületen munkához szükséges anyagok, eszközök **tárolására** alkalmas helyet is biztosítani kell.

Közúton végzett munka esetén a **forgalom okozta veszélyek elhárítására** is nagy hangsúlyt kell fektetni.

Munkaterület kialakítása – elkerítés

4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet előírásai alapján:

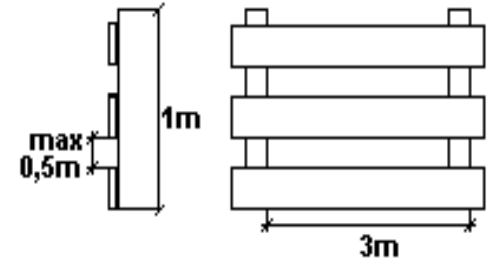
Munkagödör, vonalas létesítmény esetén lakott területen belül 0,25m és 1,25m mélység között **jelzőkorlátot (1 soros)**, 1,25m-t meghaladó mélységnél **védőkorlátot (3 soros)**, lakott területen kívül 0,25m-t meghaladó mélységnél **jelzőszalagot** kell létesíteni.

Munkagödört **lefedéssel** is el lehet takarni. Ennek a lefedésnek megfelelő teherbírásúnak kell lennie, és elmozdulás ellen biztosítani kell.

Lefedés:

Védőkorlát:

Jelzőkorlát és jelzőszalag:

Munkaterület kialakítása - elkerítés

UT 04.05.14:2020 Útügyi Műszaki Előírás (16/2017 (V.25.) NFM rendelet) alapján

Az **úttesten és útpadkán lévő közúti munkahelyet** szabványos útelzáró, elkorlátozó, illetve forgalomterelő elemek alkalmazásával **körül kell határolni**, kivéve a folyamatosan mozgó munkahelyet.

Az **elkorlátozás kezdetét** (ha szembejövő forgalom indokolja, a végét is) a munkahelyen (munkaterületen) elhelyezkedő legközelebbi veszélyforrástól (munkagödör, szilárd tárgy stb.):

- autópályán és autóúton: 50 m
- lakott területen kívül és közvilágítás nélküli lakott terület esetében: 20 m,
- kerékpárúton, járdán és lakott területen lévő, közvilágítással ellátott út,
továbbá közvetlenül útkereszteződésben lévő munkahely esetében: 0,5 m

hosszúságú **biztonsági zóna** szabadon hagyásával kell kialakítani.

A munkaterületen belül 0,5 m-nél mélyebb munkagödröket – **a munkavégzés időtartamán túl** – külön is körül kell korlátozni útelzáró korláttal.

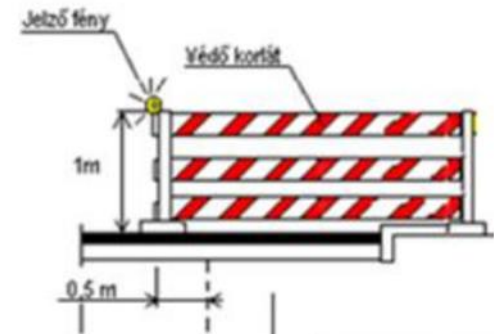
Munkaterület kialakítása - elkerítés

UT 04.05.14:2020 Ütügyi Műszaki Előírás (16/2017 (V.25.) NFM rendelet)
alapján

Közterületen (úton), járdán, kerékpárúton lévő munkahelyet 1,25 m mélységig útelzáró korlát (2 soros), 1,25 m mélységtől illetve a gyalogos átjárók mellett 1 m mélységtől védőkorlát (3 soros) alkalmazásával kell körül határolni.

Lakott területen lévő út úttestén elhelyezkedő pontszerű akadályt, munkahelyet (legfeljebb 1x1 m alapterületű akna, árok stb.) közvetlenül az akadály előtt elhelyezett sávozott terelőtáblával, kikerülési irány jelzőtáblával és – éjszaka, illetve rossz látási viszonyok esetén – sárga villogó lámpával kell jelezni.

A közutat, illetve annak úrszelvényét érintő bármilyen munka végzéséhez **ideiglenes forgalomszabályozási tervet** kell készíteni. Abban az esetben, ha nem tervezhető halaszthatatlan munkáról van szó (pl. súlyos üzemzavar elhárítás) a rendelkezésre álló **típus tervek** előírásait kell figyelembe venni és a forgalomkorlátozás, forgalomterelés biztonságos végrehajtása érdekében az érintett hatóságok (Rendőrség, Katasztrófavédelem) közreműködését kell kérni.

Elkorlátozások összefoglaló táblázata

minimális követelmény (kontroll hierarchia)	hol használjuk	kialakítása	hivatkozás
jelzőszalag, útelzáró lánc vagy terelőfüzér	<ul style="list-style-type: none"> - lakott területen kívül - nincs közúti érintettség - 0,25 m mélységtől 	-	<ul style="list-style-type: none"> - 4/2002. (II. 20.) SZCSM–EüM együttes rendelet III/5. (- UT 04.05.14:2020 Útügyi Műszaki Előírás 1.65, 3.2.2)
jelzőkorlát (1 soros)	<ul style="list-style-type: none"> - lakott területen belül, ha nincs közúti érintettség, akkor 0,25...1,25 m között 	<ul style="list-style-type: none"> - tartóoszlopokra erősített egysoros korlátdeszka, amit 1 m magasságban kell elhelyezni, a tartóoszlopok távolsága max. 3 m lehet 	<ul style="list-style-type: none"> - 4/2002. (II. 20.) SZCSM–EüM együttes rendelet III/5. - E.On belső előírás a lakott területen belüli alkalmazásra vonatkozóan
útelzáró korlát (2 soros)	<ul style="list-style-type: none"> - közúti érintettség esetén, 1,25 m mélységig - munkagödörnél (munkaároknaál) épületek és egyéb ingatlanok bejáratai előtt vagy a legalább 200 méterenként létesített átjáróknál, 1 m mélységig - a munkaterületen belül lévő 0,5 m-nél mélyebb munkagödröket a munkavégzés időtartamán túl külön is körbe kell keríteni 	<ul style="list-style-type: none"> - korlát két oldalán, ellentétes irányú dőléssel piros és fehér színnel van sávozva. A sávozás kialakítása a korlát éleire merőleges kivitelben is megengedett. Tartó oszlopok távolsága egymástól 3,0 m-nél nagyobb nem lehet. 	<ul style="list-style-type: none"> - UT 04.05.14 2.15, 3.2.1.1.
védőkorlát (3 soros)	<ul style="list-style-type: none"> - lakott területen belül vagy közúti érintettség esetén 1,25 m-nél nagyobb mélységtől - munkagödörnél (munkaároknaál) épületek és egyéb ingatlanok bejáratai előtt vagy a legalább 200 méterenként létesített építési átjáróknál, 1 m mélységtől 	<ul style="list-style-type: none"> - 1 méter magas, háromsoros, 0,3 m-nél nem nagyobb osztásközü, lábdeszékával, középdeszékával, valamint korláttal, illetve ezekkel egyenértékű védelmet nyújtó megoldással biztosítható. Védőháló, illetve védőrács alkalmazása esetén annak lyukmérete a 10 cm x 10 cm-t nem haladhatja meg. - méretezett és megfelelően rögzített lefedés 	<ul style="list-style-type: none"> - 4/2002. (II. 20.) SZCSM–EüM együttes rendelet III/5. - 4/2002. (II. 20.) SZCSM–EüM együttes rendelet III/ 10.3.1

Munkaterület kialakítása - Mélyépítés

A **földmunkák** munkavédelmi követelményeit a geológiai, hidrológiai és **talajmechanikai vizsgálati** adatok, számítások alapján kell megtervezni (talajrétegek, talajvíz viszonyok).

Nem kell vizsgálat, ha a legkedvezőtlenebb (laza, szemcsés) talajt vesszük figyelembe.

A munkagödrök, a munkaárkok földpartjainak kialakítása történhet:

- a) részsűvel,
- b) földpart megtámasztással: dúcolás, szádfal, résfal.

Amennyiben a **munkagödör 5 m-nél mélyebb** vagy ha a munkagödör mellett - a szakadó lapon belül - statikus és dinamikus terhelés is várható, ebben az esetben a **dúcolás biztonságát számítással igazolni kell**.

A dúcokon átjárni, azokat munkaállásként és anyagtárolásra használni nem szabad. A dúcolás mögött képződött üregeket vagy kagylósodást kitöltéssel **meg kell szüntetni**.

Dúcolás hiányában 1,25 méter mélységig a **munkaárók függőleges fala a 0,8 m** mélységet nem haladhatja meg, a felette lévő szakaszon **maximum 45°-os szögű részsű** kialakításával kell biztosítani a munkagödör (-árók) állékonyságát.

A kidúcolásnál a munkagödör (munkaárók) **fenékszélessége 0,8 m-nél kisebb nem lehet**. Ebben az esetben a közlekedés, menekülés feltételeit is ki kell alakítani.

Munkaterület kialakítás - közlekedés, menekülés

A munkaterületet úgy kell kialakítani, hogy a biztonságos közlekedés, és menekülés lehetősége biztosított legyen.

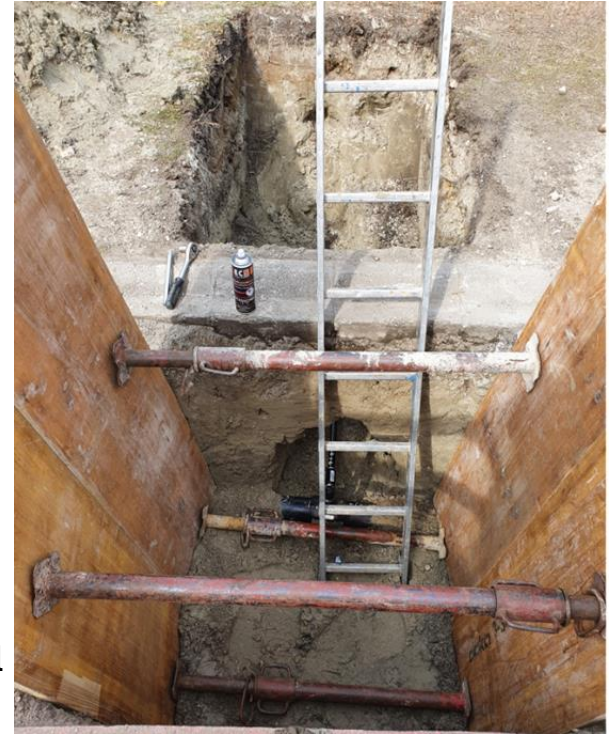
A munkaterületen a munka megkezdése előtt fel kell mérni a veszélyeket, és kockázatokat, és mindent figyelembe véve kell kialakítani a közlekedés menekülés lehetőségét. A munkavégzés hatókörében tartózkodókat is figyelembe kell venni.

Az **1,0 méternél mélyebb munkagödörbe (munkaárokba) való biztonságos közlekedést** 5,0 m mélységig mozgulás ellen **rögzített támasztó létrával** lehet, ezt meghaladó méret esetén lépcsővel kell megoldani. Rézsűs kiemelésnél feljárót kell készíteni.

A munkaárok szélén az **0,5 m-es padkát** kell biztosítani, melyet szabadon kell hagyni. Ez biztosítja a munkavégzéshez a megfelelő közlekedést.

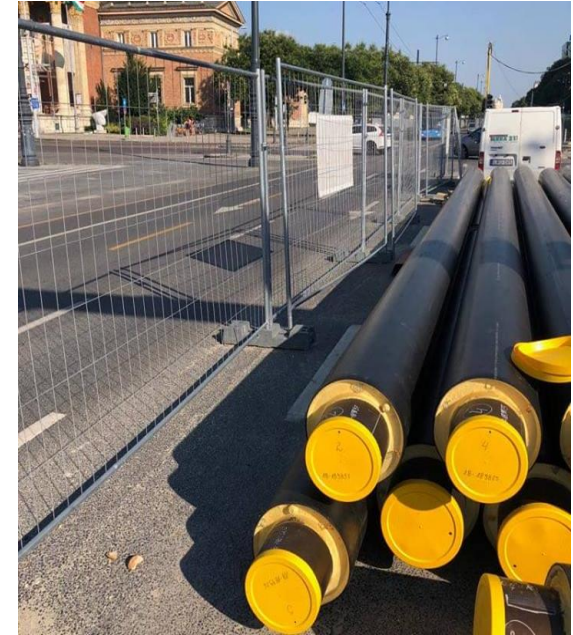
Munkaároknál min. **200 méterenként**, valamint a **kapubejáróknál átjárót** kell létesíteni

Az átjáró szélesség: egyirányú – 0,6m kétirányú: 1,0m. Védőkorlát kell, ha 1 m-nél nagyobb a mélység.

Munkaterület kialakítás - anyagtárolás

- A deponálás helyét ki kell jelölni a munka tervezése során.
- A kitermelt föld deponálását is meg kell határozni.
- A deponálás helyét is körbe kell keríteni
- A csöveket elmozdulás ellen rögzíteni kell.

Vállalkozói extranet portál

<https://www.eon.hu/hu/egyeb/extw/extranet.html>

[Lakossági](#) [Üzleti és közigazgatási](#) [Rólunk](#)

[Kezdőlap](#) [Vállalkozói bejelentések](#) [Vállalkozói információs anyagok](#)

Vállalkozói információs oldal

Ezen az oldalon tárolt munkavédelmi ismeretek célja az, hogy a munkát végző vállalkozásaink megismerjék a munkavédelmi, biztonságtechnikai előírásokat, követelményeket, a vonatkozó szabályokat, utasításokat.

Hírek, információk, tájékoztató anyagok

Tanuljunk hibáinkból

Vállalkozói bejelentések

Baleseti tájékoztató:

Kérdése van? Segítünk!

Háttéranyagok

munkaterületkialakítás:

- Fogalmak
- Jó és rossz gyakorlatok

Alapfogalmak

Közút: e szabályzat tekintetében a gyalogosok és a közúti járművek közlekedésére szolgáló közterület, illetőleg – közforgalom előtt el nem zárt – magánterület.

Közúton végzett munkák: azok az építési, fenntartási, üzemeltetési, javítási, állagmegóvási, kár- és baleset elhárítási, valamint mérési és ellenőrzési munkák, amelyek a közút területén, illetve annak úrszelvényén belül folynak és amelyeket a forgalom résztvevőinek és a munkát végző személyek biztonsága érdekében jelezni, előjelezni, illetve körülhatárolni szükséges.

Alapfogalmak

Közúti munkahely: a közúton végzett munkák során mindazon területek egybefüggő összessége, ahol

- az úttestet, útpadkát, járdát, gyalogutat, kerékpárutat, vasúti átjárót, illetve a közút más részét felbontották, azokon szintkülönbség keletkezett, illetőleg nem járható;
- a közúti űrszelvényt érintően gépeket, anyagokat, szerszámokat, vezetékeket, felvonulási létesítményeket stb. helyeztek el;
  - munkát végző személyek vagy gépek mozognak;
- anyagok kötése, hűlése, száradása miatt járművek, illetőleg gyalogosok közlekedése nem engedhető meg.

**Köszönöm a
figyelmet!**

e-on